

Budoucnost bažanta malajského v chovech v lidské péči

Gary Robbins

WPA se v otázce bažantů malajských angažuje od roku 1986, kdy jsme se aktivně zapojili s Department of Wildlife a národními parky do rozepře o bažanty malajské, kteří měli být součástí jejich nového chovatelského programu. Avšak ptáci, kteří byli určeni pro zoologické zahrady, které pro ně postavily nové voliéry, skončili v rukou obchodníka a byli na cestě do národních botanických zahrad v Hong Kongu.

Bažant malajský

© G E S Robbins

WPA v zákulisí pomohla vyřešit spor tak, že Hong Kong souhlasil s odesláním prvních odchovů do Wildlife Department v Peninsular v Malajsii. První ptáci dorazili do chovatelského centra v Sungkai v roce 1988. Generální ředitel Wildlife a národních parků, Mohd Khan požádal WPA jestli by zvážila převzetí dvou párů bažanta malajského a začala off-shore chovnou skupinu jako pojistku proti ztrátě populace v Malajsii v důsledku nemoci nebo jiné katastrofy a vytvořila zahraniční genetický fond pro budoucnost.

Dva páry bažantů malajských přiletěly do Velké Británie v roce 1989, v roce 1991 je následovali další bažanti. Tito ptáci zformovali část registru ve Velké Británii, který se později stal částí plemenné knihy evropských zoologických zahrad. Protože chov bažanta horského byl považován za velmi složitý, první dva páry byly propůjčeny Robu Harveyovi do Ptačího světa ve Farnhamu, jehož chovatelské zázemí umožňovalo odchov obtížných druhů. Trvalo dva roky, než odchováli ptáky do dospělosti. Když jsme zvládli

Bažant horský

© G E S Robbins

techniku chovu problematických druhů, generální ředitel nás požádal, jestli bychom nejeli do Malajsie a neučili jejich zaměstnance, jak odchovávat tyto obtížné druhy. Tak začala dlouhá tradice pořádání jednoho až dvou chovatelských workshopů ročně. Těchto setkání se účastnili zaměstnanci zoologických zahrad a zaměstnanci Sabah a Sarawak Wildlife Departments. Během této doby chtěl Department vyzkoušet prvotní vypuštění ptáků,

aby zjistil, zdali jsou použité techniky chovu správné. Vypouštěcí voliéry byly vybudovány za pomoci WPA a šest bažantů horských bylo zasláno z Velké Británie do karantény v Sungkai. Zde ptáci strávili potřebný čas před vlastním vypuštěním na Maxwellově pahorku. Naneštěstí byl v důsledku několika vážných problémů vypuštěn pouze jeden pták s telemetrickým zařízením. Toto zařízení umožnilo strážcům sledovat jeho pohyb po dobu 28 dnů. Ačkoliv to v té době bylo považováno za veliký neúspěch, podařilo se sesbírat mnoho vzácných a praktických informací. Naše každoroční návštěvy pokračovaly do roku 2012, kdy se Department Wildlife a národních parků rozhodl změnit svou politiku a namísto pokusů o zvýšení populace svých ohrožených druhů se budou v budoucnu soustředit na péči o zabavené ptáky s cílem jejich návratu do divočiny. Myslíme si, že toto rozhodnutí bylo podmíněno nedostatkem kvalifikovaných zaměstnanců v jejich Wildlife centrech.

S vědomím této skutečnosti jsme cítili, že by se WPA mělo zasadit o zachování čisté populace přítomné ve Velké Británii a vyvinout DNA markery tak, aby ptáci chovaní v lidské péči mohli být kontrolováni a my jsme měli jistotu, že do plemenných knih se nedostanou žádní kříženci. WPA začala spolupracovat s Wildgenes z Královské zoologické společnosti ve Skotsku na genetické analýze malajského, horského a bornejského bažanta.

Práce byla započata genetickou analýzou bažantů rodu *Polyplectron* s cílem identifikovat potencionální hybridní jedince a posouzení příbuznosti v rámci rodokmenů vedených v plemenné knize. Existující čistokrevné ex situ populace horských, malajských a bornejských bažantů v rámci plemenných knih těchto druhů jsou příliš malé co do velikosti a různorodosti. Aby tyto populace mohly sloužit jako záchranné životaschopné skupiny, panuje shoda, že musí být posíleny dodatečnými

Pár bažanta bornejského

© P L North

jedinci. V Malajsii nejsou k dispozici žádní ptáci původem z divokých populací, a ti co jsou chováni v zajetí, mohli být v minulosti předmětem hybridizace s bažantem šedým a bronzovým. Tudíž než mohou být čistokrevné populace posíleny, je nezbytné zjistit stav hybridizace ostatních dostupných ptáků chovaných v lidské péči. Společný DNA projekt byl podepsán a odsouhlasen. WPA společně s Natural History Museum v Tringu dodala potřebné vzorky peří. Nyní čekáme na výsledky výzkumu, které pokud se nevyskytnou žádné problémy, budou publikovány v létě roku 2015.

Z originálu v The International Newsletter of the World Pheasant Association (issue 94) přeložil a upravil pro potřeby WPA CZ-SK Ing Jiří Mrnka.